

د) سرفصل دروس تخصصی کارشناسی ارشد رشته مطالعات زنان و خانواده گرایش «زن و خانواده»

عنوان درس به فارسی: خانواده در اسلام	تعداد واحد: ۲	نوع واحد	چهرانی	نظری	دروس پیش نیاز: ندارد
			پایه	عملی	
عنوان درس به انگلیسی: Family in Islam	تعداد ساعت: ۳۲		انامی	نظری	دروس هم نیاز:
			اختیاری	عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ ندارد ☒ ندارد سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐					

اهداف کلی درس:

آشنایی با دیدگاه اسلام در روابط متقابل اعضای خانواده با یکدیگر

سر فصل یا رئوس مطالب:

الف- جایگاه خانواده در اسلام

ب- اهداف تشکیل خانواده در اسلام

- کارکردهای خانواده در اسلام (تولید مثل، حمایت و مراقبت، جامعه‌پذیری، تنظیم رفتار جنسی، عاطفه و

همراهی، کارکردهای اقتصادی و تربیت دینی)

ج-وظایف متقابل اعضای خانواده نسبت به یکدیگر

- معاشرت به معروف در تعامل میان زوجین:

۱- وظایف حقوقی زوجین (اعتدال در حمایت‌های اقتصادی، اخلاق در روابط جنسی)

۲- وظایف اخلاقی زوجین (سازگاری و مدارا، محبت و وفاداری)

۳- وظایف پدر و مادر در قبال فرزندان

۴- وظایف فرزندان در قبال پدر و مادر

د- عوامل تهدید کننده ارتباط مطلوب خانواده از نظر اسلام

ه- وظایف خانواده نسبت به خویشاوندان

و- تعامل حقوق و اخلاق میان زوجین در هنگام طلاق

روش ارزشیابی			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
-----	-----	آزمون‌های نوشتاری	-----
		عملکردی	

فهرست منابع:

- مطهری، مرتضی. (۱۳۷۸). جلد نوزدهم مجموعه آثار شهید مطهری. تهران: انتشارات صدرا
- ری شهری، محمد. (۱۳۸۹). تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث. دارالحدیث
- انصاریان، حسین. (۱۳۷۶). نظام خانواده در اسلام. قم: نشر ام‌اینها.
- بهشتی، احمد. (۱۳۷۷). خانواده در قرآن. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
- حکمت‌نیا، محمود و همکاران. (۱۳۸۶). فلسفه حقوق خانواده ج ۲. تهران: نشر شورای فرهنگی اجتماعی زنان.
- حسینی، سید ابراهیم. (۱۳۹۱). حقوق خانوادگی اجتماعی زن. دفتر نشر معارف
- یستان، حسین. (۱۳۹۰). خانواده در اسلام، قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- غلاموند، فریبا. (۱۳۸۵). زنان و موازنه حق و تکلیف. تهران: بی‌طرفان.
- مهدوی کنی، صدیقه. (۱۳۸۸). ساختار گزاره‌های اخلاقی در قرآن. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)
- احمدیه، مریم. (۱۳۸۲). موازنه حقوق و اخلاق در خانواده. تهران: انتشارات شورای فرهنگی اجتماعی زنان.
- آیت‌اللهی، زهرا. (۱۳۸۰). زن و خانواده در آیات و روایات. تهران: انتشارات شورای فرهنگی اجتماعی زنان.
- مرتضایی، علیرضا. نهاد خانواده در آثار شهید مطهری. (۱۳۷۸). تهران: فرهنگسرای اندیشه.
- شریف قریشی، یاقر. (۱۳۸۲). نظام خانواده در اسلام. ترجمه لطیف راشدی. انتشارات بین‌المللی وابسته به موسسه امیرکبیر.
- احمدی، زین‌العابدین. (۱۳۷۹). مقام والدین در اسلام. قم: نشر میثم‌تبار.

عنوان درس به فارسی: تاریخ تحولات خانواده و نظریه‌های آن	تعداد واحد: ۲	نوع واحد	جبرانی	نظری	درس پیش‌نیاز: ندارد
			پایه	عملی	
عنوان درس به انگلیسی: The history of family evolution and its theories	تعداد ساعت: ۳۲		الزامی	نظری	درس هم‌نیاز: ندارد
			اختیاری	عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ ندارد ☐ ندارد ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه					

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با انواع خانواده و تحولاتی که نهاد خانواده در طول تاریخ، در ایران و در سطح جهان داشته است.

سر فصل یا رئوس مطالب:

۱- انواع خانواده در قرآن

۲- ایران

- ساختار خانواده و جایگاه آن در تاریخ ایران

- ساخت خانواده و خویشاوندی در جامعه ایران

- تحول خانواده در ایران و تأثیرات آن بر خانواده در دوره معاصر

۳- جهان

- ساختار خانواده و جایگاه آن در نگاه جهانی

- انواع خانواده و روند تحول آن در کشورهای جهان

- بحران‌های خانواده در جهان و عوامل موثر بر آن

کار عملی: هر یک از دانشجویان با راهنمایی استاد، در هر یک از محورهای این درس گزارش توصیفی - تحلیلی تهیه و در کلاس ارائه نمایند.

روش ارزشیابی			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
.....	.....	آزمون‌های نوشتاری	.....
.....	.....	عملکردی	.....

فهرست منابع:

- قرآن کریم

- بهشتی، احمد. (۱۳۸۸). خانواده در قرآن. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

- زاوندی، مرتضی. (۱۳۵۸). تاریخ تحولات اجتماعی ایران. تهران: انتشارات امیرکبیر

- مظاهری، علی اکبر. (۱۳۷۳). خانواده ایرانی در روزگار پیش از اسلام. مترجم عبدالله توکل. تهران: نشر قطره.

- بهنام، جمشید. (۱۳۵۲). ساختمان خانواده و خویشاوندی در ایران. تهران: انتشارات خوارزمی

- Theo engelen (Radboud university) Nijmegen and Jankok (Netherland)

عنوان درس به فارسی: حقوق و مسئولیت‌های زن در نظام حقوقی اسلام	تعداد واحد: ۲	نوع واحد	جبرانی	نظری	درس پیش‌نیاز: کلیات حقوق
			پایه	عملی	
عنوان درس به انگلیسی: Law and women responsibilities in Islamic law system	تعداد ساعت: ۳۲		الزامی	نظری	درس هم‌نیاز:
			اختیاری	عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ ندارد ☐ ندارد سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐					

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با ساختار و مصادیق حقوق فردی، خانوادگی و اجتماعی زن در اسلام

سر فصل یا رئوس مطالب:

- ۱- حقوق و مسئولیت‌های فردی زن
  - الف- حق حیات طیب (اختیار آزادی زن نسبت به بدن خود، حق سلامت زن و رابطه آن با حیات طیب)
  - ب- حق و مسئولیت نسبت به دین و دینداری
- ۲- حقوق و مسئولیت‌های خانوادگی زن
  - حقوق و مسئولیت‌های زنان در تشکیل و تحکیم و تعالی خانواده
  - حقوق و مسئولیت‌های زنان در انحلال خانواده
- ۳- حقوق و مسئولیت‌های اجتماعی زنان
  - الف- حقوق و مسئولیت‌های سلامت جسمی و روانی و رفتارگری زنان
    - حقوق ورزشی و تفریحی
    - حق پوشش و عفاف و مسئولیت نسبت به آن
  - ب- حقوق و مسئولیت‌های فرهنگی زنان
    - حق برخورداری از دانش و فناوری
    - حق زن در حوزه هنر
- ۴- حقوق و مسئولیت‌های اقتصادی زنان
  - اصول و قواعد حاکم بر حقوق اقتصادی
  - حقوق و مسئولیت‌های اشتغال و مشارکت‌های اقتصادی زنان
- ۵- حقوق و مسئولیت‌های سیاسی زنان
  - حقوق و مسئولیت‌های زنان در سیاست داخلی
  - حقوق و مسئولیت‌های زنان در سیاست بین‌المللی
  - حقوق و مسئولیت‌های زنان در امور دفاعی و نظامی
- ۶- حقوق و مسئولیت‌های قضایی زنان

کار عملی: هر یک از دانشجویان با راهنمایی استاد، در هر یک از محورهای این درس گزارش توصیفی - تحلیلی تهیه و در کلاس ارائه نمایند.

روش ارزشیابی			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
.....	.....	آزمون‌های نوشتاری	.....
		عملکردی	

فهرست منابع:

- حکمت نیا، محمود. (۱۳۹۰). حقوق و مسئولیت‌های فردی و اجتماعی زنان. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- آیت‌اللهی، زهرا. (۱۳۹۲). شرح منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی. تهران: مرکز امور زنان و خانواده.

عنوان درس به فارسی: آسیب‌شناسی مسائل زنان و خانواده	تعداد واحد: ۲	نوع واحد	حیوانی	نظری	دروس پیش‌نیاز: ندارد
			پایه	عملی	
عنوان درس به انگلیسی: Pathology of Women and family issues	تعداد ساعت: ۳۲		الزامی	نظری	دروس هم‌نیاز:
			اختیاری	عملی	
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ ندارد					
سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐					

اهداف کلی درس:

شناخت انواع و احوال مشکلات و آسیب‌های زنان و خانواده، علل و فرآیندهای شکل‌گیری آن

سر فصل یا رئوس مطالب:

بخش اول: مسائل فرهنگی اجتماعی زنان

- انواع آسیب‌های زنان (جسمی، روان‌شناختی، اجتماعی)
- روابط دختر و پسر
- ترک تحصیل
- افزایش سن ازدواج و مجرد
- طلاق
- بیکاری
- فرار از خانه
- اعتیاد
- فحشا و روابط خارج زناشویی

بخش دوم: مسائل فرهنگی اجتماعی خانواده

- ۱- شاخص‌های سلامت روانی، اجتماعی و معنوی زنان و خانواده
  - ۲- تعریف آسیب خانواده
  - ۳- انواع آسیب‌های خانواده
- الف- آسیب‌های زناشویی (انواع و علل)

- ۱- عوامل درون فردی: عدم سلامت نطفه - عدم سلامت لقمه - مشکلات و اختلالات روانی - مشکلات معنوی - اختلالات جسمانی - اختلالات جنسی - اختلالات عاطفی - بی وفایی - زنا با محارم، کودک آزاری و انحرافات جنسی - اعتیاد در خانواده (الکلسم و استفاده از مواد و داروهای روانگردان)
- ۲- عوامل بین فردی: الگوهای ارتباطی ناسالم - سوء رفتار با همسر و همسر آزاری - تفاوت ویژگی‌ها و ابعاد شخصیتی - مشکلات ساختاری - اختلافات فرهنگی - مشکلات رشدی (روانی، عاطفی، اخلاقی و ...)

۳- عوامل فرا فردی: مشکلات اقتصادی و شغلی - مشکلات مربوط به خانواده‌های اصلی و اقوام - مشکلات مربوط به مسائل سیاسی - مشکلات مربوط به فرزندان و تربیت آنها - عوامل فشارزا و تغییرات دوره‌های مهم زندگی

- ب- مشکلات ناشی از ازدواج‌های تحمیل شده فرزندان بر خانواده و شیوه‌های مواجهه با آن
  - ج- خشونت در خانواده
  - د- آسیب‌های ناشی از خودکشی
  - ه- آسیب‌های ناشی از فرار از زندان
  - و- مواجهه با فقدان و سوگ در خانواده
  - ز- مشکلات ناشی از تک والدی بودن خانواده با تاکید بر زنان بی‌سرپرست و سرپرست خانواده
  - ح- بحران‌های خانوادگی، طلاق، انحلال خانواده و مشکلات ناشی از آن با تاکید بر فرزندان طلاق
  - ط- مشکلات ناشی از بحران‌های دوره‌های حساس زندگی و بحران‌های میانسالی و سالمندی
- کار عملی: دانشجویان برای تکلیف درسی در مراکز مشاوره و دادگاه‌های خانواده، اقدام به بررسی، مشاهده و تدوین گزارش‌های مربوط به آسیب‌های خانوادگی می‌نمایند.

روش ارزشیابی			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
.....	.....	آزمون‌های نوشتاری	.....
		عملکردی	

فهرست منابع:

- حاجیانی، ابراهیم. (۱۳۸۸). آسیب‌شناسی نهاد خانواده در ایران. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام مرکز استراتژیک گروه پژوهش‌های فرهنگی و اجتماعی
- حق‌شناس، جعفر. (۱۳۸۸). آسیب‌شناسی خانواده. مجموعه مقالات تهران ریاست جمهوری مرکز امور زنان و خانواده
- آقایی‌خشی، حبیب. (۱۳۷۸). اعتیاد و آسیب‌شناسی خانواده رویکرد مددکاری اجتماعی. دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی
- خنیفر، حسین. (۱۳۸۷). آسیب‌شناسی خانواده. تهران: انتشارات دانشگاه جامع علمی کاربردی
- گروبنوات. (۱۳۸۱). زنان سرپرست خانواده در ایران (ویژگی‌های اجتماعی - اقتصادی) مترجم: محمد جعفر پوینده. تهران مرکز امار ایران.
- MCCubbin TH.L&Patterson Y.M. (۱۹۸۳). *Family Transition to stress INH*
- MCCubbin, H.I, & Patterson, J.M. (۱۹۸۳). *The family Stress Process: The double ABCX Model of adjustment and adaptation marriage and family review*, ۶۰۷-۳

